

วันพ้อแห่งชาติ 5 ธันวาคม

📌 นำเสนอเมื่อ 5 ธ.ค. 2557

ประวัติวันพ้อแห่งชาติ จัดให้มีขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2523 โดย **คุณหญิงเหนือทิพย์ เสมรสต์** นายกสมาคมผู้อาสาสมัครและช่วยการศึกษา เป็นผู้ริเริ่มจัดงานวันพ้อแห่งชาติขึ้น ด้วยความจงรักภักดี และมีวัตถุประสงค์ เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือในหลวงของประชาชนชาวไทย ในฐานะ "พ้อแห่งชาติ" และ "พ้อของแผ่นดิน" ในประเทศไทย ได้กำหนดให้ วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี เป็น **วันพ้อแห่งชาติ**

ซึ่งนอกจากพระองค์จะเป็นพระราชบิดาของพระราชโอรสและพระราชธิดา ทรงทะนุบำรุงพระราชโอรสธิดาด้วยความรัก และทรงอบรมอนุศาสน์ให้ทรงเจริญวิสัยสมบูรณ์ และทรงบำเพ็ญคุณานุประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทแล้ว พระองค์ยังทรงพระมหากรุณาธิคุณทรงจัดทุกขผดุงสุขพสกนิกรถ้วนหน้า พระองค์ทรงเป็น "พ้อแห่งชาติ" ที่อาณาประชาราษฎร์เทิดทูนด้วยความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และยึดมั่นในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทในการทะนุบำรุงชาติบ้านเมืองให้ วัฒนาถาวรสืบไป

วัตถุประสงค์ของการจัดงานวันพ้อแห่งชาติ ที่คณะผู้ริเริ่มกำหนดคือ

- เพื่อเทิดทูนพระเกียรติคุณของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- เพื่อเทิดทูนพระคุณของพ้อ และยกย่องบทบาทของพ้อที่มีต่อครอบครัวและสังคม
- เพื่อให้ลูกได้แสดงความกตัญญูกตเวทิต่อพ้อ
- เพื่อให้ผู้เป็นพ้อ สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของตน

ในการนี้คณะกรรมการได้จัดกิจกรรมประกาศเกียรติคุณ **พ้อตัวอย่าง หรือพ้อดีเด่น** ในทุกๆปี โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของพ้อดีเด่นดังนี้

คุณสมบัติของพ้อตัวอย่าง หรือพ้อดีเด่น

- มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป
- ส่งเสริมการศึกษาของบุตรธิดา
- นับถือศาสนาโดยเคร่งครัด
- งดเว้นอบายมุขทุกชนิด
- อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชนและส่วนรวม
- มีภรรยาเพียงคนเดียว

นอกจากนี้ทางคณะกรรมการ ยังได้แนะนำ **กิจกรรมสำหรับลูกในวันพ้อ** คือ

- ประดับธงชาติตามอาคารบ้านเรือน
- จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือบำเพ็ญกุศลเพื่อส่วนรวม
- ทำบุญใส่บาตร เพื่ออุทิศส่วนกุศล และระลึกถึงพระคุณของพ่อ ซึ่งยังดำเนินการสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ในวันที่ 5 ธันวาคมมหาธา

นอกจากจะเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเป็นวันพ่อแห่งชาติแล้ว ยังถือว่าวันนี้ เป็น **“วันชาติของไทย”** อีกด้วย

โดยทั่วไป **“วันชาติ”** มักจะหมายถึง วันเฉลิมฉลองที่ประเทศนั้นๆ ได้รับอิสรภาพ เป็นเอกราช หรือเป็นวันสถาปนาประเทศ รัฐ ราชวงศ์ วันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์ วันเกิดประมุขของรัฐ หรืออาจจะเป็นวันที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อื่นๆ แต่มักจะถือเป็นวันหยุดประจำชาติ ซึ่ง **“วันชาติ”** ของแต่ละประเทศจะเป็นวันใด ก็ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของประเทศนั้นๆ เช่น ประเทศโมร็อกโก ตรงกับวันที่ ๒ มีนาคม สหรัฐอเมริกา ตรงกับวันที่ 4 กรกฎาคม ฝรั่งเศสตรงกับวันที่ 14 กรกฎาคม อินโดนีเซียตรงกับวันที่ 17 สิงหาคม บราซิลตรงกับวันที่ 7 กันยายน และเคนยาตรงกับวันที่ 12 ธันวาคม เป็นต้น

“วันชาติ” ของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีเพียงวันเดียว แต่ก็มียบางประเทศเช่นกันที่มี **“วันชาติ”** มากกว่าหนึ่งวัน ทั้งนี้เพราะประเทศนั้นๆ อาจจะมีวันที่ได้รับเอกราชหรือวันที่ปลดแอกจากการเป็นอาณานิคม และวันที่มีการสถาปนากองทัพหรือการขึ้นใหม่ ซึ่งอาจจะมีใช้วันเดียวกัน แต่เป็นวันสำคัญเสมือนวันชาติเท่าๆกัน เช่น ประเทศปากีสถาน จะมีวันชาติตรงกับวันที่ 23 มีนาคม ที่เขาเรียกว่า **“Republic Day”** และวันที่ 14 สิงหาคม เป็น **“Independence Day”** ส่วนฮังการี ก็มีถึง 3 วันคือ วันที่ 15 มีนาคม 20 สิงหาคม และ 23 ตุลาคม สำหรับจีน นอกจากจะมีวันชาติตรงกับวันที่ 1 ตุลาคม แล้ว ที่ฮ่องกง อันเป็นเขตปกครองพิเศษของจีน ที่มีขึ้นหลังจากอังกฤษคืนเกาะฮ่องกงให้จีนก็มีการเฉลิมฉลองวันที่ตรงกับวัน สถาปนากองทัพพิเศษขึ้น ในวันที่ 1 กรกฎาคม อีกด้วย

สำหรับ ประเทศไทย เราเคยได้มีการกำหนดให้วันที่ 24 มิถุนายน เป็น **“วันชาติ”** ของไทย ด้วยถือว่าวันที่ 24 มิถุนายน 2475 เป็นวันเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย โดยได้มี ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง **“วันชาติ”** ลงวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2481 โดย พ.อ.พหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรีสมัยนั้น และได้มีการเฉลิมฉลองวันชาติ 24 มิถุนายน ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2482 ในสมัยจอมพลป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี

วันที่ 24 มิถุนายน เป็น **“วันชาติ”** ของไทยอยู่นานถึง 21 ปี ครั้น วันที่ 21 พฤษภาคม 2503 สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ได้มี ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ขึ้นใหม่อีกฉบับหนึ่ง เรื่อง ให้ถือวันพระราชสมภพเป็นวันเฉลิมฉลองของชาติไทย โดยให้เหตุผลว่า

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ตามที่ได้กำหนดให้มีการเฉลิมฉลองวันชาติไทยในวันที่ 24 มิถุนายน นั้น ได้ปรากฏในภายหลังว่า มีข้อที่ไม่เหมาะสมหลายประการ ในด้านประชาชนและหนังสือพิมพ์ก็ได้เสนอแนะให้พิจารณาในเรื่องนี้หลายครั้ง หลายคราว คณะรัฐมนตรีจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา โดยมีพลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปกพงศ์ประพันธ์ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

คณะกรรมการนี้ได้พิจารณาแล้ว เสนอความเห็น ว่า ประเทศต่างๆได้เลือกถือวันใดวันหนึ่งที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับชนในชาติ ต่างๆกัน โดยถือเอาวันประกาศเอกราช วันอิสรภาพ วันตั้งถิ่นฐาน วันสาธารณรัฐ วันสถาปนาพระราชวงศ์บ้าง

ซึ่งไม่เหมือนกัน แต่ประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติ โดยทั่วไปนั้น ได้ถือเอาวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์เป็นวันเฉลิมฉลองของชาติ เช่น ประเทศอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก สวีเดน ญี่ปุ่น ฯลฯ เป็นต้น แม้ประเทศไทยเราเองก็ได้ถือเอาวันพระราชสมภพเป็นวันเฉลิมฉลองของชาติไทยมา แล้ว เพิ่งจะมากำหนดเอาวันที่ 24 มิถุนายน เป็นวันชาติ เพิ่มขึ้นอีกวันหนึ่งในระยะหลังนี้เอง

คณะกรรมการจึงมีความเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามขนบประเพณีของประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเป็นหลักการสมัครสมานสามัคคีรวมจิตใจของบุคคลในชาติโดยทั่วกัน จึงสมควรจะถือเอาวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์เป็นวันเฉลิมฉลองของชาติไทย ต่อไป โดยยกเลิกวันชาติ ในวันที่ 24 มิถุนายนเสีย

ดังนั้น นับแต่ปี พ.ศ. 2503 ประเทศไทยจึงได้ถือเอาวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งตรงกับวันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี เป็น “วันชาติ” ของไทย ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ตามปกติ การจัดงาน “วันชาติ” ของประเทศต่างๆก็จะมีกิจกรรมและรูปแบบแตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่ก็มักจะมีการกล่าวสุนทรพจน์ การจัดขบวนพาเหรดเฉลิมฉลอง การจุดพลุดอกไม้ไฟอย่างเอิกเกริก รวมไปถึงการแสดงมหรสพต่างๆ เป็นต้น แต่ในประเทศไทย เนื่องจากวันชาติ เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา และวันพืชมงคล ซึ่งก็มีกิจกรรมเฉลิมฉลองอยู่แล้ว กอปรกับประเทศไทยยังไม่เคยเป็นเมืองขึ้นของใครมาก่อน และคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่อีกก็คุ้นชินกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างที่เราเห็น กันอยู่ปัจจุบัน

ดังนั้น “วันชาติ” ของเราจึงดูเหมือนไม่ค่อยมีความสำคัญเท่าใดนัก เพราะชาวไทยทุกหมู่เหล่าล้วนต้องการจัดกิจกรรมเพื่อถวายความจงรักภักดีต่อ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “พ่อหลวงของแผ่นดิน” มากกว่าประเด็นอื่น อย่างไรก็ตาม หากเราจะระลึกว่าวันนี้ ก็เป็น “วันชาติ” ของไทยด้วย แล้วจัดกิจกรรมต่างๆที่จะแสดงให้เห็นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อ “ประเทศชาติ” ด้วยพระวิริยะอุตสาหะ และความเสียสละมาอย่างยาวนานเช่นไร ก็อาจจะทำให้ วันนี้ มีความหมายครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ดอกพุทธรักษา สัญลักษณ์วันพืชมงคลแห่งชาติ

ดอกไม้สัญลักษณ์ประจำวันพืชมงคลแห่งชาติ คือ ดอกพุทธรักษา มีสีเหลืองเด่น เป็นสีของวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีความหมายคือ ความสงบสุขร่วมเย็น การปกป้องคุ้มครอง แสดงถึงความรักและเคารพบูชาพ่อ ที่คอยปกป้องคุ้มครองไว้ โดยมีความเชื่อว่า หากบ้านใดปลูกต้นพุทธรักษาไว้ จะช่วยปกป้องคุ้มครองอันตรายแก่บ้าน และที่อยู่อาศัยได้

บทอาศิรวาท เจลิมพระชนมพรรษา มหาราช "ภูมิพล ๙"

"เจลิมพระชนม์ เจลิมชัย ชโยฤกษ์"

บายศรีเบิก ฟ่ำสีทอง ผ่องเวหน

พระบุญญา พระบารมี พระภูมิพล

เกริกสกล ภูมิแผ่นดิน ภิญโญไทย

ธ ทรงมี ทศพิธ ราชธรรม

โครงการล้ำ เขตชูชาติ ศาสน์ไสว

อิสริยยศ คิงออฟคิง เปรศพริ้งไกล

งามวิไล ราชกิจ พิศอัศจรรย์

อัญเชิญชัย พระไตรรัตน์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์

เทพนิมิต ราชประสงค์ ทรงเสกสรรค์

จตุรพิธ พรประเสริฐ เลิศอนันต์

นิจนิรันดร์ ขอพระองค์ ทรงพระเจริญ"

อมรรัตน์ เทพกำปนาท

กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

และขอขอบคุณข้อมูลบางส่วนและภาพประกอบจาก : tlcthai.com